

Finanstilsynet
Århusgade 110
2100 København Ø
Att.: Chefkonsulent Karen Havers-Andersen

Pr. e-mail: hoeringer@ftnet.dk; cc csb@ftnet.dk; kan@ftnet.dk

18. januar 2019

Høring af udkast til forslag til lov om ændring af hvidvaskloven og lov om finansiel virksomhed

Tak for muligheden for at kommentere udkastet. Vi har noteret os, at formålet med ændring af reglerne på hvidvaskområdet er at styrke indsatsen mod, at kriminelle misbruger danske virksomheder og det danske finansielle system til hvidvask og finansiering af terrorisme. Samtidig skal reglerne forhindre, at den finansielle stabilitet og tilliden til det finansielle system skades. Det bakker vi stærkt op om i revisorbranchen.

Vi har dels bemærkninger til de foreslåede ændringer af hvidvaskloven (dvs. § 1 i udkastet til ændringer) og dels et forslag om at indføre obligatorisk hvidvaskundersøgelse for pengeinstitutter.

Ad § 1, nr. 8

Selskaber ejet af børsnoterede selskaber

Lovforslaget, herunder kommentarerne til lovforslaget, behandler ikke direkte, hvem der skal anses som reelle ejere i selskaber ejet af børsnoterede selskaber, men alene selve det børsnoterede selskab. Vi vil foreslå, at der i kommentarerne anføres, at den nuværende fortolkning af, hvem der anses som reelle ejere i daterselskaber til børsnoterede selskaber, fortsat er gældende, dvs. følgende (fra ERST's vejledning om reelle ejere):

"Er en virksomhed, der skal registrere reelle ejere, helt eller delvist ejet af en børsnoteret virksomhed, skal virksomheden undersøge, om den har reelle ejere. Nedenstående eksempler illustrerer, hvad danske virksomheder skal gøre, når der indgår børsnoterede virksomheder i dens ejerkæde.

Er virksomhed A 100 pct. *direkte* ejet af den børsnoterede virksomhed B, har virksomhed A ingen reelle ejere og skal i stedet registrere denne oplysning og indsætte virksomhed A's egen ledelse som reelle ejere, og ikke den børsnoterede virksomheds ledelse.

Hvis virksomhed A er ejet 100 pct. af virksomhed C, der er 100 pct. ejet af den børsnoterede virksomhed B, så er virksomhed A *indirekte* ejet af den børsnoterede virksomhed B og virksomhed C er *direkte* ejet af den børsnoterede virksom-

FSR – danske revisorer
Kronprinsessegade 8
DK - 1306 København K

Telefon +45 3393 9191
fsr@fsr.dk
www.fsr.dk

CVR. 55 09 72 16
Danske Bank
Reg. 4183
Konto nr. 2500102295

hed B. Resultatet er det samme for både virksomhed A og C, dvs. virksomhederne har ikke reelle ejere, da begge virksomheder i sidste ende er 100 pct. ejet af den børsnoterede virksomhed B. Virksomhed A og virksomhed C skal derfor registrere sin egen ledelse som reelle ejere.”

Side 2

Fonde

I kommentarerne til § 2, nr. 9, litra c, fremgår, at ”Ved udførelsen af kundekendingsprocedurer, når kunden er omfattet af reel ejer-bestemmelserne i lov om erhvervsdrivende fonde eller lov om fonde og visse foreninger, foretages definitionen af kundens reelle ejere i overensstemmelse med definitionen for trustere, jf. den foreslåede § 2, nr. 9, litra b).”

Længere nede i samme afsnit fremgår ”Bestyrelsen i en fond skal altid anses som reel ejer. Hele bestyrelsen vil være at betragte som reel ejer uanset beslutningskompetence.”. Dette er i overensstemmelse med den nuværende praksis og den gældende lov, § 2, stk. 1, litra 9c. Der synes at være modstrid med ovennævnte kommentar.

Endvidere virker det forvirrende, at der i det nye nr. 9, litra a, nævnes ”For selskaber og andre juridiske personer” og i litra c ”Den eller de fysiske personer i juridiske enheder herunder fonde og lignende juridiske arrangementer”. Vi foreslår, at litra c ændres til ”Den eller de fysiske personer i *andre* juridiske enheder *bortset enheder omfattet af litra a*, herunder fonde og lignende juridiske arrangementer...” (det med kursiv anførte er den foreslåede ændring).

Ad § 1, nr. 10

Her er der umiddelbart sket en fejl, da der i den foreslåede lovtæst er medtaget 2 forskellige oplysninger til nye underpunkter. Der skal i den endelige lov alene medtages én.

Ad § 1, nr. 15 – hvidvasklovens § 10, nr. 1

Følgende tilføjes i § 10, nr. 1, ifølge forslaget: ”..herunder når virksomheden eller personen i løbet af det relevante kalenderår er juridisk forpligtet til at kontakte kunden med henblik på at undersøge enhver relevant oplysning vedrørende den eller de reelle ejere.”

Af lovkommentarerne fremgår: ”Ændringen medfører, at virksomheden eller personen fremadrettet også skal gennemføre kundekendingsprocedurer, når virksomheden eller personen i løbet af det relevante kalenderår er juridisk forpligtet til at kontakte kunden med henblik på at undersøge enhver relevant oplysning vedrørende den eller de reelle ejere, eller hvis virksomheden eller personen har

haft en sådan forpligtelse i henhold til Rådets direktiv 2011/16/EU af 15. februar 2011 om administrativt samarbejde på beskatningsområdet og om ophævelse af direktiv 77/799/EØF. En sådan forpligtelse fremgår blandt andet af § 21 a, stk. 3, i lov om erhvervsdrivende fonde, hvor det fremgår, at fonden mindst en gang årligt skal undersøge, om der er ændringer til de registrerede oplysninger om de reelle ejere. En tilsvarende forpligtelse fremgår endvidere af lov om visse erhvervsdrivende fonde, lov om det europæiske selskab (SE-loven), lov om finansiel virksomhed og lov om alternative investeringsfonde.”

Side 3

Som revisorer er vi ikke juridisk forpligtet til at kontakte kunderne på bestemte tidspunkter. Uagtet at fonde årligt skal undersøge, om der er ændringer til registrerede oplysninger om reelle ejere, kan vi ikke se, at dette medfører en pligt for eksempelvis revisorer til at undersøge, om der er ændringer bortset fra som led i den sædvanlige periodiske gengodkendelse.

Ad § 1, nr. 16 – hvidvasklovens § 11, stk. 1, nr. 2, 2. pkt.

Vi vil foreslå, at der af kommentarerne fremgår eventuelle allerede godkendte ordninger – ”elektroniske identifikationsmidler”.

Ad § 1, nr. 18 – hvidvasklovens § 11, stk. 1, nr. 3, 3., 4. og 5. pkt.

Af lovkommentarerne fremgår følgende:

”Med nødvendige rimelige foranstaltninger forstås eksempelvis, at personer og virksomheder, der er forpligtet til at udføre kundekendingsprocedurer, ved identifikation og kontrol af reelle ejere ikke udelukkende må henholde sig til Erhvervsstyrelsens register over reelle ejere, jf. § 11, stk. 3, i hvidvaskloven, der gennemfører art. 30, stk. 6, i 4. hvidvaskdirektiv, medmindre kundeforholdet udgør en begrænset risiko.”

Af den gældende vejledning fra Finanstilsynet, afsnit 9.6.3, fremgår følgende:

”Hvis virksomheden vurderer, at et kundeforhold udgør en begrænset risiko, kan virksomheden f.eks. benytte Erhvervsstyrelsens register over reelle ejere som kilde til at identificere, hvem kundens reelle ejere er og som kilde til kontrol. Det skal dog bemærkes, at den offentligt tilgængelige del af registeret over reelle ejere ikke indeholder oplysninger om den reelle ejers cpr-nr. Brug af registeret som kilde til kontrol er derfor kun muligt i tilfælde med begrænset risiko, hvor det er vurderet, at dette er tilstrækkeligt som rimelig foranstaltning for at kontrollere den reelle ejer. Det vil som udgangspunkt være i tilfælde, hvor både kunden og produktet udgør en begrænset risiko.”

Vi synes ikke, at det fremgår tydeligt, om lovforslaget medfører en ændring i praksis. Det synes ikke rimeligt, såfremt der ikke kan fæstes lid til et offentligt register, som virksomhedernes ledelse er forpligtet til at vedligeholde.

Side 4

Af den gældende vejledning fremgår følgende:

”Hvis virksomheden vurderer, at et kundeforhold udgør en begrænset risiko, kan virksomheden f.eks. benytte Erhvervsstyrelsens register over reelle ejere som kilde til at identificere, hvem kundens reelle ejere er og som kilde til kontrol. Det skal dog bemærkes, at den offentligt tilgængelige del af registeret over reelle ejere ikke indeholder oplysninger om den reelle ejers cpr-nr. Brug af registeret som kilde til kontrol er derfor kun muligt i tilfælde med begrænset risiko, hvor det er vurderet, at dette er tilstrækkeligt som rimelig foranstaltning for at kontrollere den reelle ejer. Det vil som udgangspunkt være i tilfælde, hvor både kunden og produktet udgør en begrænset risiko.”

Heraf fremgår, at man kan bruge registret som kilde til, hvem der er reelle ejere mv, dvs. hvem det er. Det er naturligvis nødvendigt at indhente identitetsoplysninger for disse, dvs. fulde navn og cpr-nr.

De anførte citater fra lovkommentarerne kan læses som, at vi ikke længere kan fæste lid til registret, dvs. at vi selv skal undersøge, hvem der er de reelle ejere.

”Virksomheder og personer omfattet af kundekendingsprocedurerne skal undersøge, hvem deres kundes reelle ejere er, og oplysningerne i Erhvervsstyrelsens register over reelle ejere kan som udgangspunkt ikke alene lægges til grund herfor. Der henvises til 4. hvidvaskdirektivs artikel 30, stk. 8.”

Det fremgår af dette citat, at registeret som udgangspunkt ikke alene kan lægges til grund. Vi er i tvivl om, hvad der menes med dette.

Ad § 1, nr. 20 – hvidvasklovens § 15 a – krav til dokumentation

Af lovkommentarerne fremgår følgende:

”Virksomheder og personer omfattet af lovens kundekendingsprocedurer bliver fremover i medfør af § 14, stk. 1, 2. pkt., forpligtet til at indhente oplysninger om deres kundes reelle ejere i form af et registreringsbevis eller et ekstrakt af oplysningerne i registeret over reelle ejere.”

Formuleringen ”i form af et registreringsbevis eller et ekstrakt af oplysningerne i registret over reelle ejere” indikerer, at det alene er for danske virksomheder, at

dette er et krav. Bemærk, at denne formulering svarer til den ændrede formulering af § 14, stk. 1. Det bør tydeliggøres, hvad der kræves.

Side 5

Ad § 1, nr. 20 – hvidvasklovens § 15a – krav om indberetning

Med lovforslagets punkt 20, den nye § 15 a, lægges der op til, at der skal foretages indberetning til Erhvervsstyrelsen, såfremt virksomheder, der er omfattet af hvidvaskloven (herunder revisorer) i forbindelse med deres kundekendingsprocedurer konstaterer, at der er uoverensstemmelse mellem de indhentede oplysninger og det i Erhvervsstyrelsen registrerede. Dette vil være u hensigtsmæssigt og kan være uforholdsmæssigt byrdefuldt, og det bør derfor ikke gennemføres i denne udformning.

Der kan være forskellige kategorier af uoverensstemmelser:

1. Utilsigtet manglende registrering
2. Utilsigtet fejlregistrering
3. Tilsigtet manglende registrering eller tilsigtet fejlregistrering.

Såfremt revisor konstaterer uoverensstemmelser i kategori 1 og 2, og der foretages de nødvendige korrektioner af det registrerede inden for en kort frist, vil det være unødvendigt byrdefuldt for såvel revisor, og dermed for kundevirksomheden, som for Erhvervsstyrelsen at kræve en indberetning. Formålet med bestemmelsen, herunder ændringerne i hvidvaskdirektivet, er at understøtte, at registret indeholder de korrekte oplysninger. Dette er sikret ved, at ledelsen korrigerer registreringen, hvorved der jo ikke foreligger en "uoverensstemmelse", som kræver indberetning fra revisor.

Lovudkastets § 1, nr. 20, bør derfor omskrives, og det bør konkretiseres, hvornår dette krav gælder, idet vi antager, at det må være i alvorlige tilfælde, der skal indberettes, jf. ovenfor.

Der fremgår ikke, hvorledes denne indberetning skal foretages, ligesom der ikke fremgår, om der er pligt til at hemmeligholde, at der er givet indberetning.

Ad § 1, nr. 21 – hvidvasklovens § 17, stk. 2

Det fremgår af den nye § 17, stk. 2, at der for kunder, der har hjemsted i lande omfattet af Europa-Kommissionens liste over lande, hvor der vurderes at være øget risiko for hvidvask eller finansiering af terrorisme, skal foretages specifikke procedurer.

Af den nye litra 3 fremgår: "Oplysningerne om midlernes oprindelse og kilden til kundens og den reelle ejers formue".

Side 6

Af lovkommentarerne fremgår følgende: "Yderligere oplysninger om midlernes oprindelse og kilden til kundens og den reelle ejers formue er oplysninger om, hvorfra kundens formue oprinder, hvorfra de midler, der indgår i transaktionen, oprinder, eller hvor midlerne, der indgår i forretningsforbindelsen, kommer fra. Relevante oplysninger kan for eksempel være oplysninger om, hvorledes kunden opnår sin indtjening."

Umiddelbart synes der ikke at være helt overensstemmelse. Derfor foreslår vi, at følgende udelades fra nr. 3: "og den reelle ejers", således at det alene er kundens formue, der er afgørende.

Ad § 1, nr. 44

Der står "Efter § 36 indsættes i kapitel 6: ...", men kapitel 6 slutter med § 34?

Forslag om at indføre en obligatorisk hvidvask-undersøgelse i større pengeinstitutter

Den finansielle sektor i Danmark har i de seneste par år været ramt af flere alvorlige sager om hvidvask af kriminelle penge for milliarder af kroner i danske banker. Sagerne har afsløret alvorlige fejl og mangler i banksektorens håndtering af hvidvaskreglerne, herunder kendskabet til deres kunder. Regeringen og et bredt flertal i Folketinget har blandt andet reageret ved at kræve strammere regler, der blandt andet giver bedre adgang til at uddele bøder og straffe de ansvarlige.

Større bøder vil kunne have en disciplinerende og præventiv effekt, men bidrager omvendt ikke til at identificere og løse problemerne, inden de opstår. Her er der behov for nye løsninger, fx i form af en professionel indsats fra fx en myndighed eller en uvildig tredjepart, der kan kontrollere, om regler og procedurer bliver overholdt.

Hvidvask-undersøgelse efter tysk model

Bekæmpelse af hvidvask er en vigtig samfundsmæssig opgave, som revisorbranchen gerne tager et større ansvar for at løfte. I praksis kan det ske ved, at der indføres krav om en målrettet hvidvask-undersøgelse efter tysk model som en lovpligtig ydelse med tilhørende rapportering udført af en uafhængig og kompetent tredjepart. En hvidvask-undersøgelse kan medvirke til at sikre omverdenens og myndighedernes tillid til, at pengeinstitutter og virksomheder overholder reglerne og aktivt bekæmper hvidvask.

Kravet om en hvidvask-undersøgelse bør som udgangspunkt kun gælde for store pengeinstitutter med systemisk betydning eller på områder, hvor Finanstilsynet vurderer, at der er særlig risiko for, at der kan ske hvidvask.

Erklæring giver tillid

De konkrete handlinger i hvidvask-undersøgelsen skal være et supplement til ledelsens og den interne revisions handlinger, men med mere fokus på kendskabet til kunder og pengetransaktioner og en sikring af, at bankerne her gør det, der kræves i henhold til lovgivningen. Undersøgelsen skal blandt andet gå i dybden med, om virksomhedernes overvågning af mulig hvidvask er tilstrækkelig, og om personalet er klædt ordentligt på til at håndtere de opgaver, som loven kræver.

Undersøgelsen afsluttes med en særskilt rapport eller erklæring fra en ekstern revisor, der giver tryghed for, at pengeinstitutterne har styr på deres kunder og forretningsgange i relation til at bekæmpe hvidvask, og at ledelsen følger op på eventuelle identificerede risici. Rapporten skal være værdiskabende for både pengeinstituttet og Finanstilsynet. De konkrete krav skal derfor fokusere på, hvordan brugen af sofistikeret dataanalyse og teknologier kan identificere særlige risici, som der herefter kan følges op på.

Revisorbranchen har kompetencerne og teknologien hertil og ønsker at bidrage.

Med venlig hilsen

Brian Adrian Wessel
direktør – Fagligt Center

Ole Steen Jørgensen
chefkonsulent